

|                            |                                |
|----------------------------|--------------------------------|
| Súd:                       | Najvyšší súd SR                |
| Spisová značka:            | 8CdoR/10/2024                  |
| Identifikačné číslo spisu: | 1317214703                     |
| Dátum vydania rozhodnutia: | 25.09.2024                     |
| Meno a priezvisko:         | JUDr. Gabriela Klenková        |
| Funkcia:                   | súdca                          |
| ECLI:                      | ECLI:SK:NSSR:2024:1317214703.2 |

## UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa H. W., narodeného X. H. XXXX, bytom u matky, zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí Bratislava, Bratislava, Vazovova 7/A, dieťa rodičov L. H., narodenej XX. J. XXXX, X., U. X, zastúpenej spoločnosťou Advokáti Heinrich s. r. o., Nitra, Skautská 12, IČO: 36 865 966 a G. W., narodeného X. Y.B. XXXX, T., Š. XX, X., J. XX, zastúpeného advokátkou JUDr. Janou Viktóriou Žvachovou, Bratislava, Včelárska 21, za účasti Okresnej prokuratúry Bratislava III, o zmenu úpravy výkonu rodičovských práv a povinností, vedenom na Mestskom súde Bratislava II pod sp. zn. 39P/164/2017, o dovolaní matky proti rozsudku Krajského súdu v Trnave zo 14. februára 2024 sp. zn. 15CoP/42/2023 takto

### rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Trnave zo 14. februára 2024 sp. zn. 15CoP/42/2023 v potvrdzujúcom výroku o zamietnutí návrhu matky na zákaz styku otca s maloletým Arthurom Kozákom, narodeným 8. augusta 2014, vo výroku o obmedzení styku otca s maloletým a v zmenenom výroku o uložení informačnej povinnosti matke z r u š u j e a vec v rozsahu zrušenia mu v r a c i a na ďalšie konanie.

Dovolanie matky o d m i e t a.

### Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava III (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudok č. k. 39P/164/2017 - 1163 z 3. mája 2022 zamietol návrh matky na uloženie zákazu styku otca s maloletým; zamietol návrh otca na zmenu úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému. Obmedzil styk otca s maloletým tak, že otec je oprávnený stretávať sa s maloletým H. W., narodeným X. H. XXXX len v priestoroch zariadenia Spoločnosť priateľov detí z Detských domovov Úsmev ako dar, o. z., Bratislava, Ševčenkova 21, za asistencie odborného pracovníka tohto zariadenia každý párný kalendárny týždeň vo štvrtok od 15:00 hod. do 16:00 hod. a každý nepárny kalendárny týždeň v piatok od 15:00 hod. do 17:00 hod. Matka je povinná maloletého na styk s otcom riadne pripraviť a v určenom termíne ho odovzdať odbornému pracovníkovi v priestoroch zariadenia Spoločnosť priateľov detí z Detských domovov Úsmev ako dar, o. z., Bratislava, Ševčenkova 21, kde si ho po skončení styku prevezme. Nariadil

rodičom a maloletému H.N. W., narodenému X. H. XXXX, výchovné opatrenie spočívajúce v povinnosti podrobiť sa odbornému psychologickému poradenstvu v rozsahu dvoch hodín každý z rodičov i maloletý samostatne v priestoroch zariadenia Spoločnosť priateľov detí z Detských domovov Úsmev ako dar, o. z., Bratislava, Ševčenkova 21, v termíne určenom týmto zariadením, za účelom poskytnutia odbornej psychologickej podpory matke, otcovi a maloletému pre úspešnú realizáciu asistovaných stretnutí otca s maloletým v zariadení Spoločnosť priateľov detí z Detských domovov Úsmev ako dar, o. z. Výslovil, že rodičia sú povinní dostaviť sa do zariadenia Spoločnosť priateľov detí z Detských domovov Úsmev ako dar, o. z., Bratislava, Ševčenkova 21, Bratislava v termíne určenom týmto zariadením. Matka je povinná maloletého na odborné poradenstvo riadne pripraviť a zariadením v určenom termíne ho odovzdať odbornému pracovníkovi zariadenia Spoločnosť priateľov detí z Detských domovov Úsmev ako dar, o. z., kde si ho po skončení poradenstva prevezme. Zakázal otcovi G. W., narodenému X. Y. XXXX, približovať sa k bytovému domu, v ktorom je miesto bydliska maloletého H. W., narodený X. H. XXXX na vzdialenosť menej ako 300 m a približovať sa k maloletému na vzdialenosť menej ako 300 m, s výnimkou styku otca s maloletým v zariadení Spoločnosť priateľov detí z Detských domovov Úsmev ako dar, o. z., Bratislava, Ševčenkova 21. Uložil matke L. H., narodenej XX. J. XXXX, povinnosť informovať otca G. W., narodeného X. Y. XXXX, na jeho emailovej adrese vždy k poslednému dňu kalendárneho mesiaca o maloletom, najmä o zdravotnom stave maloletého, školskej a mimoškolskej činnosti maloletého a najneskôr 5 dní pred plánovaným pobytom maloletého mimo územia Slovenskej republiky o mieste a čase tohto pobytu maloletého. Týmto rozhodnutím zmenil rozsudok Okresného súdu Bratislava III č. k. 51P/271/2015-66 z 1. októbra 2015 vo výroku o úprave styku otca s maloletým. Štátu priznal proti otcovi G. W. náhradu trov konania v rozsahu 100 %, ktorému uložil povinnosť nahradiť trovy štátu vo výške 961,44 eur na účet Okresného súdu Bratislava III v lehote 3 dní od právoplatnosti rozhodnutia.

1.1. Súd prvej inštancie na základe výsledkov vykonaného dokazovania ustálil, že rozsudkom Okresného súdu Bratislava III č. k. 51P/271/2015-66 z 1. októbra 2015 bola schválená dohoda rodičov o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému, podľa ktorej bol maloletý Arthur zverený do osobnej starostlivosti matky s tým, že zastupovať a spravovať majetok maloletého budú obaja rodičia; otec sa zaviazal platiť na maloletého výživné vo výške 150 eur mesačne, v pravidelne sa opakujúcich plneniach splatných vždy najneskôr k 15. dňu v mesiaci vopred k rukám matky; styk otca s maloletým upravil bez prítomnosti matky a to každý párny týždeň v piatok od 14:30 hod. do 17:00 hod., v sobotu od 08:30 hod. do 11:30 hod. a v nedeľu od 08:30 hod. do 11:30 hod. a každý nepárny týždeň v pondelok od 14:30 hod. do 17:30 hod., v stredu od 14:30 hod. do 17:30 hod. a v piatok od 14:30 hod. do 17:30 hod. V uvedených dňoch a v uvedenom čase je otec oprávnený si maloletého prevziať od matky v mieste bydliska maloletého a v uvedených dňoch a v uvedenom čase je povinný maloletého vrátiť matke v mieste bydliska maloletého. Rozsudok nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 22. októbra 2015.

1.2. Matka zabezpečuje starostlivosť o maloletého, jeho výchovu, vzdelávanie a výživu. Matka s maloletým, manželom a ich spoločnými maloletými deťmi žijú v byte v Bratislave. Maloletý navštevoval Materskú školu P. I. v Bratislave od 20. februára 2017, kde nechodil odo dňa 23. októbra 2018. Predškolskú prípravu absolvoval na Základnej škole s materskou školou na U. v Bratislave, kde chodí aj na základnú školu a v tomto školskom roku je žiakom 1. ročníka základnej školy, dosahuje výborné výsledky, od 10. januára 2022 má povolené individuálne vzdelávanie. V starostlivosti matky o maloletého neboli zo strany kolízneho opatrovníka zistené a hlásené žiadne nedostatky. Matka zabezpečuje riadne starostlivosť o maloletého. S matkou má maloletý vytvorený blízky citový vzťah, je na ňu naviazaný a má blízky vzťah aj k manželovi matky a k svojim mladším súrodencom. Uvedené opakovane maloletý H. komunikoval pred súdom, psychiatrickou i znalcom. Otec sa s maloletým nestretáva od 27. augusta 2018, kedy sa styk realizoval naposledy. Na výživu maloletého otec neprispieva riadne a včas určenou sumou 150 eur mesačne. Vo veci vymáhania výživného je vedené exekučné konanie a matkou boli podávané aj trestné oznámenia na otca z dôvodu zanedbania povinnej výživy otcom, ktoré konania boli odložené z dôvodu zániku trestnej činnosti, keď otec svoju vyživovaciu povinnosť dodatočne splnil. Otec sa do septembra 2018 stretával s maloletým podľa rozsudku, ktorým bol upravený jeho styk s maloletým. Medzi rodičmi je výrazný rodičovský konflikt, vzťahy medzi rodičmi sú vážne narušené. Z dôvodu, že pri preberaní a odovzdávaní maloletého dochádzalo ku konfliktným situáciám medzi rodičmi, a to aj v prítomnosti maloletého, súd prvej inštancie nariadil neodkladné opatrenie, ktorým upravil

preberanie a odovzdávanie maloletého matkou alebo ňou splnomocnenou osobu. Bol toho názoru, že nariadením neodkladného opatrenia sa odstráni rozpory medzi rodičmi pri preberaní a odovzdávaní maloletého a nebude tak dochádzať ku konfliktným situáciám v prítomnosti maloletého, ktoré situácie nepochybne negatívne na maloletého vplývali. Z dokazovania vyplynulo, že aj po nariadení neodkladného opatrenia naďalej dochádzalo ku konfliktným situáciám zasa medzi otcom a manželom matky, resp. otcom a otcom matky pri preberaní a odovzdávaní maloletého, ktorý bol opakovane vystavený pre neho stresovým situáciám, bola opakovane privolávaná policajná hliadka, opakovane podávané trestné oznámenia, opakovane nahlasované otcom únosy maloletého, opakovane bolo preberanie a odovzdávanie maloletého otcom natáčané, otec sa na styk dostavoval v sprievode pre maloletého cudzích osôb. Existenciu konfliktných situácií mal súd prvej inštancie preukázanú nielen z tvrdení rodičov, ale aj z otcom vyhotovených záznamov, z ktorých vyplýva, že sa nevhodne nesprával nielen otec, ale aj jej manžel a čiastočne aj matka. V prítomnosti maloletého sa nevhodne správala aj matka, napr. z pohľadu súdu zbytočne vyhrocovala napätie, keď otcovi odovzdávala hračky, ktoré otec maloletému zakúpil a medzi rodičmi vznikol konflikt. Z pohľadu súdu sa nevhodne opakovane správal aj manžel matky v prítomnosti maloletého voči jeho otcovi. Manžel matky je osobou, ktorá sa podľa Zákona o rodine podieľa na výchove dieťaťa, keď žije s maloletým a jeho matkou v domácnosti. Rovnako ako rodič k rodičovi aj manžel matky je podľa súdu povinný sa správať slušne, úctivo a zdvorilo a neeskalovať napätie v prítomnosti maloletého dieťaťa. Podľa názoru súdu prvej inštancie na zhoršení vzťahu otca a maloletého mal podiel nielen otec sám svojim nevhodným správaním, ale tento podiel mohlo mať aj správanie manžela matky. Súd v konaní zisťoval názor maloletého vykonaním pohovoru. Pre objektívne posúdenie nariadil znalecké dokazovanie, ktorým nebolo preukázané manipulatívne správanie matky. Takéto správanie nebolo konštatované ani opatrovníkom, mediátormi, psychiatrickou maloletého, ani odbornými pracovníkmi Centra pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie Bratislava (ďalej len „CPPPaP“). Súd prvej inštancie považoval za preukázané, že maloletý je dlhodobo, od 4. októbra 2018 v starostlivosti T. H. W.C., detskej psychiatricky, bola mu diagnostikovaná úzkosť z odlúčenia v detskom veku, reakcia na stres a adaptačné poruchy, ako aj mu bola nastavená medikamentózna liečba.

1.3. Právne vec posúdil v súlade s čl. 5 Základných zásad Zákona o rodine, § 25 ods. 1 až 4, § 26, § 36 ods. 1, § 37 ods. 1 a 2 písm. d), ods. 4 písm. a) a písm. b), § 43 ods. 1 Zákona o rodine, § 2 ods. 1 a 2, § 38 ods. 1 a 2, § 111 písm. a), písm. b), písm. c), písm. d) a písm. p) zákona č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „CMP“), § 191 zákon a č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“).

1.4. Na základe uvedených dôvodov súd prvej inštancie rozhodnutím vo veci samej zakázal otcovi približovať sa k maloletému a k bytovému domu, kde býva maloletý, pričom poznamenal, že neuviedol osobitne aj zákaz vstupu do bytového domu, majúci za to, že uvedené je v podstate zahrnuté už v zákaze priblíženia sa k bytovému domu. O tomto zákaze rozhodol aj v záujme úspešnej realizácie stretnutí otca s maloletým v akreditovanom zariadení, v ktorom upravil styk otca za prítomnosti odborného pracovníka a zamietol návrh matky na úplný zákaz styku otca s maloletým. Podľa názoru súdu, v danej veci neboli splnené podmienky pre absolútny zákaz akéhokoľvek styku otca s maloletým dieťaťom. Otec mal s maloletým H. blízky vzťah, ktorý sa pokazil nie z dôvodu, že by otec priamo maloletému ubližoval, ale z dôvodu, že mu ubližoval nepriamo svojim správaním v prítomnosti maloletého, keď dochádzalo ku konfliktom medzi otcom a matkou a ďalšími pre maloletého blízkymi osobami. Podľa názoru súdu prvej inštancie pod vedením odborných pracovníkov akreditovaného zariadenia možno styk otca s maloletým realizovať.

1.5. Za účelom poskytnutia odbornej psychologickej podpory pre úspešnú realizáciu asistovaných stretnutí otca s maloletým, súd prvej inštancie nariadil výchovné opatrenie rodičom a maloletému. Zamietol návrh otca na zmenu úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému s poukazom na vyššie uvedené dôvody a skutočnosť, že nebolo preukázané, že by matka opakovane bezdôvodne a zámerne neumožňovala otcovi stretnutia s maloletým, ale na odmietavom postoji maloletého k stretnutiam mal svoj podiel otec svojim správaním. Zároveň uložil matke povinnosť pripraviť a zabezpečiť prítomnosť maloletého v akreditovanom zariadení. Uložil matke povinnosť informovať otca v pravidelných intervaloch o maloletom, z dôvodu, že považoval za preukázané, že o návrhu otca mala matka vedomosť, ale otca pravidelne neinformovala. Zároveň podotkol, že za správy o informovaní rodiča o maloletom dieťati v zmysle Zákona o rodine nemožno považovať správy, v ktorých matka prevažne žiadala otca o úhradu výživného a o upustenie od nežiadúceho jeho správania.

1.6. O trovách konania rozhodol v súlade s § 57 a § 58 CMP a vo vzťahu k účastníkom v súlade s § 52 CMP. O trovách štátu rozhodol tak, že uložil povinnosť otcovi zaplatiť trovy štátu vo výške 961,44 eur, ktoré vznikli v súvislosti s nariadeným znaleckým dokazovaním, ktorých výšku špecifikoval.

2. Krajský súd v Trnave (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom zo 14. februára 2024 sp. zn. 15CoP/42/2023 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku o zamietnutí návrhu matky na zákaz styku otca s maloletým Arthurom narodeným 8. augusta 2014; vo výroku o obmedzení styku otca s maloletým; vo výroku o priznaní štátu náhrady trov konania, ako aj vo výroku o povinnosti otca trovy štátu vo výške 961,44 eur zaplatiť; zmenil rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku o informačnej povinnosti matky tak, že jej uložil povinnosť informovať otca o maloletom H. W.C., narodenom X. H. XXXX na emailovej adrese otca vždy k poslednému dňu kalendárneho mesiaca, najmä o zdravotnom stave maloletého, jeho školskej a mimoškolskej činnosti a najneskôr 5 dní pred plánovaným pobytom maloletého mimo územia Slovenskej republiky v trvaní viac ako 5 dní o mieste a čase tohto pobytu maloletého; zrušil rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku o uložení rodičom a maloletému H. výchovné opatrenie a vo výroku, ktorým zakázal otcovi približovať sa k bytovému domu, v ktorom je miesto bydliska maloletého na vzdialenosť menej 300 m a približovať sa k maloletému na vzdialenosť menej ako 300 m, s výnimkou styku otca s maloletým v zariadení Spoločnosť priateľov detí z Detských domovov Úsmev ako dar, o. z. a vec v rozsahu zrušenia vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

2.1. Odvolací súd skonštatoval nedôvodnosť namietaného porušenia práva na spravodlivý proces rodičmi maloletého, lebo z podstaty odôvodnenia uvedeného súdom prvej inštancie k jednotlivým dôvodom možno dospieť k záveru, akými úvahami sa riadil a na ktoré dôkazy prihliadal pri rozhodovaní. Odôvodnenie rozsudku k týmto výrokom súd prvej inštancie vyhodnocoval komplexne, berúc do úvahy dôkazy vykonané v konaní, preto spĺňa náležitosti vyplývajúce z § 220 ods. 1 a 2 CSP.

2.2. K zamietnutiu návrhu matky na zákaz a k obmedzeniu styku otca s maloletým, podľa názoru odvolacieho súdu, bolo vo veci vykonané dostatočné dokazovanie potrebné pre rozhodnutie vo veci. Odvolací súd sa stotožnil s právnym posúdením, ako aj s jeho odôvodnením. Poznamenal, že matka v odvolaní neuviedla žiadne dôvody, ktoré by mali za následok zmenu rozhodnutia súdu prvej inštancie v týchto napadnutých výrokoch. Zdôraznil, že zákaz styku rodiča s dieťaťom je vážnym zásahom do práv rodiča, ktorému dieťa nie je zverené do starostlivosti, s poukazom na čl. 18 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa a ustanovenie § 25 Zákona o rodine, ktoré upravuje právo dieťaťa a rodiča na kontakt, stretávanie, zachovanie väzieb, či už s rodičom alebo príbuznými zo strany rodiča. Pri úprave styku rodiča s maloletým dieťaťom, obmedzení styku alebo zákaze styku je v prvom rade potrebné prihliadať na záujem maloletého dieťaťa a rozhodnúť o úprave styku, obmedzení alebo zákaze styku aj v prípade, ak to vyžadujú pomery v rodine. Zdôraznil, že obmedzenie a zákaz styku rodiča s dieťaťom je výnimkou zo všetkých pravidiel povinnosti dbať na pravidelný kontakt rodiča s dieťaťom v prípade, že záujem dieťaťa vyžaduje, aby bolo dočasne stretávanie s jedným rodičom obmedzené alebo úplne zakázané. Ide o výnimočné riešenie a vážny zásah do výkonu rodičovských práv a povinností, ktorý môže byť odôvodnený iba okolnosťami zo strany dieťaťa. Tieto musia byť natoľko závažné, že ochrana záujmu dieťaťa vyvolala potrebu obmedziť prirodzený kontakt. Jediným kritériom pre vyslovenie obmedzenia alebo zákazu styku je teda aktuálna nevyhnutnosť takéhoto opatrenia a záujem dieťaťa, z ktorého táto nevyhnutnosť vyplýva. Ani takéto rozhodnutie však nemôže byť definitívne a súd sa po jeho vyhlásení nemôže uspokojiť s tým, že vo veci bolo právoplatne rozhodnuté. Z intenzity tohto zásahu do práva na ochranu rodinného života vyplýva požiadavka pozitívneho záväzku, čo znamená vytváranie predpokladov pre to, aby zúžený alebo prerušený kontakt mohol byť perspektívne obnovený. V prípade obmedzenia alebo zákazu styku rodiča s dieťaťom je súd povinný vykonať ďalšie opatrenia, aby boli dôvody zásahu do kontaktu medzi rodičom a dieťaťom odstránené, prípadne za súčinnosti psychológa, a sledovať zmenu okolností.

2.3. Odvolací súd považoval za preukázané, že vzťahy medzi rodičmi sú veľmi vážne narušené, k ich náprave nebolo možné dôjsť ani za súčinnosti tretích subjektov, pričom situácia v rodine sa odzrkadľila aj na maloletom dieťati. Zdôraznil, že rozsudkom Okresného súdu Bratislava III č. k. 51P/271/2015-66 z 1. októbra 2015 bola schválená dohoda o rodičovských právach. Súčasťou rozhodnutia bola aj úprava styku otca s maloletým na každý párny týždeň v piatok, sobotu a nedeľu a v nepárnom týždni v pondelok, stredu a piatok v trvaní troch hodín bez prítomnosti matky, pričom v tom čase bol maloletý vo veku 14 mesiacov. V priebehu tohto konania matka, ktorá sa pôvodne domáhala zmeny ostatného

rozsudku vo výroku o úprave styku len v časti preberania a odovzdania maloletého, menila návrh, ktorým sa v jeho poslednom znení domáhala zákazu styku otca s maloletým. Odvolací súd prihliadal na skutočnosť, že medzi maloletým a otcom bol v minulosti vytvorený vzťah, keď dieťa bez problémov s otcom absolvovalo stretnutia, a ako je zrejmé z otcom poskytnutých videonahrávok, že maloletý prejavoval pozitívny vzťah k otcovi, ktorého pobozkal a vyjadroval sa, že ho má rád, plakal, keď mu otec oznámil, že sa musí vrátiť k matke. Vzhľadom na konfliktnú situáciu medzi rodičmi, v dôsledku ktorej súd prvej inštancie uznesením č. k. 39P/164/2017-21 z 19. júla 2017 nariadil neodkladné opatrenie a určil odovzdanie a preberanie maloletého aj inou osobou a to matkou splnomocnenej osobou, dochádzalo k odovzdávaniu maloletého manželom matky Y. R.. V ďalšom období sa však konflikty opakovali a každý z rodičov ich hodnotil zo svojho uhla pohľadu. Matka prezentovala útočné a agresívne správanie zo strany otca, ktorý namietal manipuláciu maloletého matkou a jej manželom, dožadoval sa styku s maloletým a v prípade, že mu tento nebol umožnený, vykonával úkony, ktorými matku a jej okolie obťažoval (vylepovanie plagátov na vchody okolitých domov, plagáty na autá, bubnovanie pre bytovým domom, sledovanie maloletého v predškolskom zariadení, dostavovanie sa na styk s cudzími osobami a pod). Za nevhodné považovala matka aj správanie otca, ktorý privolával policajné hliadky, v prípade ak maloletý odmietal ísť na styk s ním, resp. podľa jeho vyjadrenia, ak mu matka neumožnila styk s maloletým. Súd prvej inštancie pri zohľadnení všetkých situácií a okolností, ktoré nastali v priebehu konania, postupoval v súlade s hmotnoprávnymi a procesnými predpismi (Zákona o rodine, CSP a CMP) a prijímal opatrenia na odstránenie nežiadúceho stavu a obnovu kontaktu otca s maloletým. Je však nesporné, že od augusta 2018 sa styk otca s maloletým nerealizoval vôbec. Odvolací súd nespochybnil, že situácia v rodine sa odzrkadlila na prežívaní maloletého, ktorý vnímal konflikt a reakcie členov rodiny, s ktorou žil, vnímal správanie otca, ktoré v konečnom dôsledku viedlo k nariadeniu neodkladného opatrenia uznesením Okresného súdu Bratislava III č. k. 39P/196/2021-134 z 27. októbra 2021 v spojení s uznesením Krajského súdu v Bratislave č. k. 20CoP/40/2022 z 30. marca 2022 o uložení zákazu otcovi vstupovať do bytového domu, v ktorom je miesto bydliska maloletého, približovať sa k bytovému domu, v ktorom je miesto bydliska maloletého na vzdialenosť menej ako 300 metrov a približovať sa k maloletému na vzdialenosť menej ako 300 metrov s výnimkou nariadeného výchovného opatrenia za prítomnosti odborníkov, do právoplatného skončenia konania vedeného na Okresnom súde Bratislava III pod sp. zn. 39P/164/2017, k pozastaveniu účinnosti rozsudku Okresného súdu Bratislava III č. k. 51P/271/2015-66 z 1. októbra 2015 vo výroku o úprave styku otca s maloletým v spojení s uznesením Okresného súdu Bratislava III č. k. 39P/164/2017-21 z 19. júla 2017, a k udeleniu súhlasu matke namiesto otca k podaniu žiadosti na povolenie individuálneho vzdelávania maloletému.

2.4. Výhodnotiac vec komplexne, berúc do úvahy skutočnosť, že styk otca s maloletým sa nerealizoval od 27. augusta 2018 a od nariadenia neodkladného opatrenia o zákaze priblíženia t. j. od roku 2021, sa situácia upokojila, ktorej skutočnosť potvrdila i matka, sa odvolací súd stotožnil s názorom súdu prvej inštancie, že nie sú splnené podmienky na absolútny zákaz styku otca s maloletým, avšak je nevyhnutný a dôvodný významný zásah do rodičovských práv otca obmedzením jeho styku s maloletým tak, aby tento prebiehal v užšom rozsahu a pod odborným dohľadom tretej nestrannej osoby na neutrálnej pôde, ktorým spôsobom sa vytvoria predpoklady pre obnovenie a zachovanie kontaktu maloletého s otcom, keď obaja majú právo na spoločné stretnutia, vytváranie a budovanie svojho vzťahu a na zachovanie rodinných väzieb. Na odvolacie námietky matky vo vzťahu k výroku, ktorým súd prvej inštancie zamietol návrh na zákaz styku otca s maloletým a obmedzil styk otca, odvolací súd neprihliadal, keď dané okolnosti zohľadnil pri rozhodnutí o obmedzení výkonu rodičovských práv otca. Odvolací súd nespochybnil argumentáciu matky o nevhodnom správaní sa otca, keďže v konaní bolo preukázané, že reakcie otca sú neprimerané a jeho správanie je neštandardné, o čom svedčí aj vydaný trestný rozkaz Okresného súdu Bratislava III č. k. 3T/151/2017-273 z 27. novembra 2019, ktorým bol otec uznaný za vinného pre trestný čin nebezpečného prenasledovania podľa § 360 a od. 1 písm. a), písm. c), ods. 2 písm. a) Trestného zákona; bol mu uložený trest odňatia slobody v trvaní 8 mesiacov s podmieneným odkladom výkonu trestu na skúšobnú dobu v trvaní 24 mesiacov spolu s primeraným opatrením spočívajúcim v zákaze priblíženia sa k matke na vzdialenosť menšiu ako 5 m a nezdržiavať sa v blízkosti jej obydla s výnimkou súdom povoleného styku s maloletým. Ako aj ďalšie prebiehajúce trestné konanie voči otcovi uznesením OO PZ Bratislava Nové Mesto - východ pod ČVS: ORP-311/NMV-B3-2021 z 15. októbra 2021 vznesené obvinenie voči otcovi pre prečin nebezpečného prenasledovania matky a jej manžela za skutok od roku 2015 doposiaľ. Výkonaným dokazovaním súdom prvej inštancie, a to

listinnými dôkazmi predloženými matkou, fotografiami, sms správami, WhatsApp komunikáciou s rodičmi detí zo základnej školy, ktorú maloletý navštevuje, výňatkami z facebooku a sociálnych sietí, bolo preukázané, že otec vystupoval zjavne nenáležite, keď vylepoval plagáty v okolí bytového domu matky a jej rodiny, bubnoval pred ich bytovým domom, sledoval maloletého v predškolskom zariadení a pri odchode z neho, atakoval matku a jej rodinu formou sms správ a príspevkov na sociálne siete s vulgárnym a útočným obsahom a zabezpečoval prítomnosť tretích osôb pri preberaní a odovzdávaní maloletého. Neprijateľné správanie otca vyvolávajúce obavy konštatovalo v správach z 30. júna 2021 a 6. septembra 2021 aj CPPP a P. Hoci otec odôvodňoval svoje správanie snahou zviditeľniť sa maloletému, s ktorým mu bol dlhé obdobie zamedzovaný styk, odvolací súd bol toho názoru, že takéto správanie otca nemožno hodnotiť inak ako nekorektné. V kontexte obrany otca odvolací súd vzal do úvahy zisťovaný názor maloletého súdom prvej inštancie (§ 38 CMP) na pojednávaní dňa 11. júla 2019, z ktorého vyjadrenia maloletého H. vyplynulo, že „nechce ísť s otcom, matka mu hovorí, že otec ho nemá rád, lebo po mame kričí, matka mu povie, že má radšej zostať doma, že otec ho nevráti domov, ale niekedy mu povie, že môže s ním ísť, otca sa bojí, mama a jej manžel nesúhlasia, aby sa stretol s otcom“. V tejto súvislosti skonštatoval, že maloletý bol v čase vykonania vylúču vo veku 5 rokov, kedy dieťa dokáže primerane vyjadriť svoje pocity, vzťah k svojim blízkym, svoje prania a predstavy. Podotkol, že v tom čase dochádzalo k nezhodám medzi rodičmi v súvislosti s realizáciou styku otca s maloletým a tento sa neuskutočňoval pravidelne, resp. maloletý postupne odmietal kontakt s otcom. Názor maloletého bol zisťovaný následne aj znalcom, kedy maloletý k otcovi prezentoval jednoznačne negatívny postoj, pričom nemožno opomenúť, že ich spoločný kontakt sa po dobu takmer jedného roka nerealizoval vôbec. Možno však uzavrieť, že maloletý vnímal reakcie okolia (hádky, konflikty, účasť polície), vnímal riešenie situácií v domácom prostredí a reagoval aj na správanie otca spočívajúce napr. v spomínanom bubnovaní pred domom, či vyzváňaní na zvonček v bytovom dome, sledovanie dieťaťa a pod. Je nesporné, že spôsob, ktorým sa otec domáhal styku s maloletým, resp. sa synovi zviditeľňoval, nebol vhodný a jeho následkom bolo nariadené dočasné opatrenie uznesením Okresného súdu Bratislava III č. k. 39P/196/2021-134 z 27. októbra 2021, zabezpečujúce upokojenie situácie v rodine a na strane maloletého dieťaťa. Odvolací súd s poukazom na záver znaleckého posudku č. 7/2020 z 26. júna 2020 vypracovaného znalcom z odboru psychológia, odvetvie klinická psychológia detí, klinická psychológia dospelých L. W. W., L. zdôraznil, že zmena postoja je nevyhnutná na oboch stranách, teda na strane otca aj matky. Hoci matku znalec hodnotí ako pokojnú, trpezlivú a bez známok psychotizmu, súčasne udáva, že matka neakceptuje rolu druhého rodiča z obavy ako otec situáciu so synom zvládne. K argumentom matky ohľadom hodnotenia osoby otca a jeho správania znalcom odvolací súd uviedol, že aj tieto okolnosti boli predmetom posudzovania vo vzťahu k návrhu na zákaz styku otca s maloletým. Správanie otca, ktorý sa dožaduje styku s maloletým, na ktorý má právo, je skutočne neobvyklé a nadmieru obťažujúce, pričom je zjavné, že toto správanie je vyvolané práve dlhodobou absenciou styku otca s maloletým. Odvolací súd s prihliadnutím aj na hodnotenie osoby manžela matky, ktorý bol priamo súčinný pri odovzdávaní a preberaní maloletého a pri kontakte s otcom nie vždy situáciu riešil racionálne. V kontexte všetkých týchto záverov znalca aj s ohľadom na odmietanie kontaktu maloletého s otcom a plynutie času, počas ktorého sa styk otca s maloletým nerealizoval, zohľadnil názor znalca, podľa ktorého k náprave dôjde, ak obe strany zmenia svoje postoje, začnú situáciu riešiť racionálne, prípadne aj za prítomnosti odborníkov. Napokon odvolací súd poznamenal, že znalecký posudok bol vypracovaný 26. júna 2020 a od jeho vyhotovenia prebehlo výchovné opatrenie uložené rodičom súdom prvej inštancie, maloletý absolvoval psychologickú intervenciu, bolo nariadené neodkladné opatrenie o zákaze priblíženia sa k maloletému a k bytovému domu, v ktorom býva a otec bol trestným rozkazom odsúdený za trestný čin prenasledovania. Tieto okolnosti nepochybne mali vplyv na správanie otca, keď aj matka potvrdila, že situácia sa ukludnila a maloletý sa upokojil. Správne preto súd prvej inštancie za danej situácie a s prihliadnutím na právo dieťaťa na kontakt s rodičom, ktorý nezabezpečuje starostlivosť o maloleté dieťa, zohľadnil, že otec od októbra 2021 po dlhšiu dobu nevyvolával tlak na maloletého, zákaz priblíženia neporušoval, stretnutia s maloletým proti jeho vôli nevyhľadával. Záver súdu prvej inštancie, že podmienky na zákaz styku nie sú splnené, avšak je potrebný významný zásah do rodičovských práv otca výrazným obmedzením jeho styku s maloletým s potrebou po uplynutí doby pol roka začať s postupným obnovovaním kontaktu otca s maloletým za súčinnosti odbornej pomoci, vyhodnotil preto odvolací súd za správny.

2.5. K námietke matky týkajúcej sa nevôli otca riešiť vzniknutú situáciu mediáciou, poukázal na to, že z

obsahu spisu je nesporné, že mediácia sa nerealizovala nielen z dôvodov na strane otca, ale aj matky. Zo záverečnej správy mediátora T.. Y. X. z 10. júla 2019 vyplýva, že dôvodom ukončenia mediácie došlo zo strany otca, potom čo došlo k jej prerušeniu z dôvodu gravidity matky. Mediátor na základe práce s účastníkmi odporučil doriešiť situáciu v konaní na súde. Z doplnenej správy mediátora je zrejmé, že s otcom nie je možná komunikácia alebo diskusia, nie je ochotný si vypočuť názor druhej strany, napriek tomu, že verbálne deklaruje, že sa chce dohodnúť. Záverom dodal, že mediácia v danom prípade nie je riešením v aktuálnom rozporení účastníkov.

2.6. Odvolací súd s poukazom na obsah správ vypracovaných CPPPaP, Vajnorská 98/D, Bratislava skonštatoval, že na strane maloletého po absolvovaní terapie hrou a individuálnom vzdelávaní, ako aj po odstránení neželaného správania otca, nevzhliadol dôvod na absolútny zákaz styku otca s maloletým, ale za dôvodné považoval jeho obmedzenie styku. Zohľadnením obsahu vyplývajúceho z lekárskeho správy ošetrojúcej lekárky maloletého T.. H. W., vrátane záverov znaleckého posudku, správ z CPPPaP odvolací súd dospel k záveru, že v danom prípade je nevyhnutné prijať opatrenia v záujme maloletého dieťaťa, keď úprava styku určená ostatným rozsudkom súdu o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému, nie je v záujme maloletého, vzhľadom na situáciu v rodine, vážny konflikt matky, otca a manžela matky, ako aj zdravotný stav maloletého, ktorý prežíval a vnímal celkové nastavenie svojich rodičov. Zdôraznil, že pri rozhodovaní prihliadal na skutočnosť, že styk otca s maloletým sa nerealizuje od roku 2018, čo nepochybne, aj s ohľadom na domáhanie sa styku otcom neprimeraným spôsobom, narušilo vzťah maloletého k otcovi, ktorý je potrebné postupnými krokmi obnovovať. Zároveň bolo potrebné vziať do úvahy, že maloletý v zmysle odporúčaní vyplývajúcich zo správy CPPPaP z 30. júna 2021 o absolvovaní psychologickéj intervencie v CPPPaP u Júlii Drobnej a následne s maloletým pracovala formou terapie hrou jeho matka, ktorú CPPPaP vyškolilo. V záujme ochrany maloletého, ktorý je sledovaný v starostlivosti psychiatra a v záujme naplnenia práva otca a maloletého na ich spoločný kontakt, odvolací súd považoval za jediné vhodné riešenie obmedziť styk otca s maloletým v trvaní jednej hodiny v párnom týždni a dvoch hodín v nepárnom týždni. Obmedzenie styku nie je dané len jeho intervalom a časovým rozpätím, ale aj prítomnosťou odborného pracovníka Spoločnosti Úsmev ako dar, ktorý dohliadne na priebeh stretnutia, bude rodine nápomocný a maloletému poskytne pocit istoty, bezpečia a pokoja. Ďalšie obmedzenie spočíva v realizácii styku otca s maloletým výlučne v priestoroch zariadenia Spoločnosti Úsmev ako dar a v nastavenom odovzdávaní a preberaní dieťaťa matkou prostredníctvom odborného pracovníka tohto zariadenia. Daným spôsobom sa zamedzí spoločnému kontaktu rodičov a tým aj konfliktom medzi nimi, čím sa zabráni vystaveniu maloletého nevhodnej komunikácii rodičov, z ktorej bol v zmysle záverov znalca frustrovaný. Zdôraznil, že obaja rodičia sú povinní svoje správanie regulovať tak, aby maloletému vytvorili priestor a podmienky pre bezproblémový príchod do zariadenia a odchod z neho. Povinnosťou matky bude maloletého na styk pripraviť po psychickej stránke a odovzdať ho odbornému pracovníkovi zariadenia za účelom realizácie styku s otcom. Povinnosťou otca bude pristupovať ku styku s maloletým trpezlivo, empaticky a mimoriadne citlivo tak, aby maloletému vytvoril komfort a pokojné prostredie. V kontexte uvedeného odvolací súd považoval obmedzenie styku otca s maloletým a nastavený rozsah asistovaného styku súdom prvej inštancie za primerané riešenie, keď je z vykonaného dokazovania zrejmé, že maloletý nebol v kontakte s otcom od roku 2018, v čase vyhlásenia rozsudku došlo k ukludneniu situácie, čomu významnou mierou prispelo i nariadené neodkladné opatrenie o zákaze priblíženia a ukončené a prebiehajúce trestné konanie voči otcovi. Zlepšenie stavu maloletého potvrdila aj T.. H. W., ktorá maloletého naposledy vyšetrovala v septembri 2021 a hoci styk maloletého s otcom neodporúčala, uviedla, že do budúcnosti ho nevyklučuje s tým, že odporúčala ponechať priestor maloletému, aby sám o styk s otcom prejavil záujem. Skutočnosť, že maloletému sa zlepšil jeho zdravotný stav, upokojil sa, absolvoval terapiu, je potrebné zohľadniť a v záujme zachovania jeho rodinných väzieb, preto bolo potrebné za daných okolností pristúpiť k obnove jeho kontaktu s otcom. Ponechanie voľby na maloletom, či sa jeho styk s otcom bude realizovať, nie je v záujme dieťaťa, keď súd je povinný hľadať riešenia pre zachovanie práva dieťaťa na rodinu a jeho kontakt s druhým rodičom. Vzhľadom na tieto okolnosti aj odvolací súd uzavrel, že určený rozsah styku otca s maloletým v obmedzenom režime zohľadňuje potrebu regulovať a sledovať priebeh stretnutia a zabezpečiť ochranu maloletého v súvislosti s jeho účasťou a zainteresovanosťou pri konfliktoch rodičov.

2.7. K námietke matky týkajúcej sa asistovaného styku odvolací súd uviedol, že Zákon o rodine nevyklučuje takúto alternatívu styku, keď prioritne je potrebné prihliadať na záujem maloletého dieťaťa,

jeho ochranu a v tomto prípade aj nutnosť súčinnosti odborného pracovníka (psychológa) pri styku, s prihladením aj na odporúčanie znalca, keďže maloletý má k otcovi negatívny postoj. Obmedzenie styku znamená, že súd autoritatívnym rozhodnutím buď obmedzí rodičovi jeho stretávanie s dieťaťom pod hranicou štandardnej (východiskovej úpravy), napr. len v rozsahu niekoľko hodín mesačne alebo obmedzí stretávanie s rodičom iným spôsobom, t. j. určením miesta stretávania, uložením povinnosti strpieť druhého rodiča alebo tretej osoby pri stretávaní a pod. Vychádzajúc z vykonaného dokazovania súdom prvej inštancie je nesporné, že vzťah maloletého k otcovi sa narušil z dôvodu konfliktov medzi rodičmi a následného neprimeraného správania otca, na základe čoho došlo ku zmene postoja maloletého a styk s otcom sa prestal realizovať. Z uvedeného dôvodu jediným riešením bolo upraviť styk na neutrálnej pôde v obmedzenom rozsahu a v prítomnosti odborného pracovníka. Zároveň poznamenal, že danú formu styku bude potrebné po určitej dobe prehodnotiť, keď každý z rodičov má právo podať nový návrh na zmenu úpravy styku, prípadne aj súd môže začať ex offio konanie o zmene úpravy styku, napr. na základe podanej správy zo Spoločnosti Úsmev ako dar alebo z iniciatívy ktoréhokolvek z rodičov. Nesúhlasil s námietkou matky, že takúto formu styku možno určiť len výchovným opatrením, pretože ustanovenie § 37 Zákona o rodine upravuje podmienky uloženia výchovného opatrenia a druhy výchovných opatrení, v ktorých nie je zahrnutá realizácia asistovaného styku. Ani argumenty matky, že nové konanie o zmene úpravy styku môže trvať roky, nie sú dôvodné, pretože v prípade, ak by asistovaný styk neprebíhal v záujme maloletého, súd má možnosti zabezpečiť opatrenia formou neodkladnej úpravy pomerov, ak si to situácia vyžaduje a za splnenia podmienok ustanovených CMP a CSP. Napokon odvolací súd zdôraznil, že obmedzenie styku otca s maloletým znamená, že otec má možnosť byť s maloletým v kontakte výlučne v určenom zariadení a za prísnych podmienok stanovených súdom. Akýkoľvek iný kontakt otca s maloletým nepripadá do úvahy, nakoľko rozhodnutím súdu je vylúčený. Pokiaľ ide o útoky otca voči matke, jej rodine a právnomu zástupcovi matky na sociálnych sieťach, v sms správach, odvolací súd tieto vyhodnotil ako neprijateľné, nežiadúce, podporujúce antipatiu až nenávisť medzi rodičmi a sťažujúce ďalší vývoj rodinnej situácie. Spoločné dieťa rodičov nemôže byť prostriedkom na vzájomný boj medzi bývalými partnermi, preto ak má otec skutočný záujem o styk s maloletým a obnovenie ich vzťahu, je prirodzené, že vyvinie maximálne úsilie k tomu, aby upustil od negatívnych, vulgárnych a hrubo urážlivých písomných útokov voči matke a jej rodine, čím prispeje k pokojnej atmosfére maloletého, ktorý nebude pociťovať tlak rodiny tak u matky, ako aj u otca. Jediné touto cestou a za realizácie asistovaného styku je možná náprava vzťahu dieťa-otec. Obaja rodičia sú dospelí ľudia, od ktorých ich spoločné dieťa očakáva správanie dospelých, ktorému nemožno odopierať právo na pokojné, šťastné, harmonické a vzájomnými konfliktami rodičov nezaťažované detstvo, čo dieťa potrebuje ku svojmu zdravému psychickému a fyzickému vývinu. Akékoľvek vybočenia z hraníc korektného správania rodičov pri zabezpečení prítomnosti maloletého na asistovaný styk, ktorých bude dieťa účastné, bude kontraproduktívne a riešeniu rodinnej situácii nepomôže. Dodal, že realizácia určeného asistovaného styku má prednosť pred mimoškolskými aktivitami maloletého. Na základe uvedených dôvodov odvolací potvrdil výrok o zamietnutí návrhu matky na zákaz styku, ako aj výrok o obmedzení zákazu styku napadnutého rozsudku ako vecne správny v súlade s § 387 ods. 1 CSP.

2.8. Zrušením výroku napadnutého rozsudku o zákaze priblíženia sa otca k maloletému a bytovému domu, v ktorom maloletý býva, zostala zachovaná účinnosť nariadeného neodkladného opatrenia uznesením Okresného súdu Bratislava III č. k. 39P/196/2021-134 z 27. októbra 2021 v spojení s uznesením Krajského súdu v Bratislave z 30. marca 2022 sp. zn. 20CoP/40/2022, preto bude povinnosťou súdu prvej inštancie o tomto návrhu znovu rozhodnúť.

2.9. Následne citujúc ustanovenie § 24 ods. 5 Zákona o rodine, odvolací súd zmenil výrok o informačnej povinnosti matky v súlade s § 388 CSP. Na rozdiel od názoru súdu prvej inštancie dospel k záveru, že daný výrok je správny len vo vzťahu k informačnej povinnosti o zdravotnom stave maloletého a školských a mimoškolských aktivitách. Považoval za potrebné korigovať daný výrok vo vzťahu k informovaniu najneskôr 5 dní pred plánovaným pobytom maloletého v trvaní viac ako 5 dní mimo územia Slovenskej republiky o mieste a čase tohto pobytu maloletého. S prihladením na námietky matky dospel k záveru, že povinnosť rodiča sa vzťahuje k dlhodobej zmene miesta dočasného pobytu, nakoľko informovanie o krátkodobom pobyte v trvaní jedného dňa, prípadne víkendový pobyt, by nebolo súladné so záujmom maloletého dieťaťa, keď rodina má možnosť tráviť víkend v blízkej dostupnosti, aj keď za hranicami územia Slovenskej republiky (napr. návšteva ZOO, kúpalísk alebo

nákupy v Rakúsku, Maďarsku, prípadne v Čechách). Takéto rozhodnutie by zbytočne spôsobilo konflikty medzi rodičmi a pre matku by znamenalo obmedzenie pohybu s maloletým. Krátkodobé vycestovanie je považované za bežnú vec súvisiacu s výkonom rodičovských práv (III. ÚS 526/2015, § 35 Zákona o rodine). K námietke matky, že súd rozhodol nad rámec návrhu otca tým, že jej uložil informovať ho aj o školskej a mimoškolskej činnosti maloletého, odvolací súd poukázal na to, že v danom prípade návrh na uloženie informačnej povinnosti matke bol otcom podaný, a vzhľadom na skutočnosť, že predmetné konanie je konanie, ktoré súd môže začať aj bez návrhu, bol postup súdu prvej inštancie správny. Odvolací súd neprihliadal na námietky matky, že otca dobrovoľne informuje o maloletom formou sms správ, pretože z obsahu ňou predložených správ jednoznačne vyplýva, že vo väčšej miere matka otca vyzýva na plnenie vyživovacej povinnosti a na upustenie od výhražných a útočných správ voči nej a jej rodine. So závermi súdu prvej inštancie, ktorý obsah správ vyhodnotil ako nespĺňajúci informovanosť otca o maloletom, sa odvolací súd stotožnil a na tieto závery poukázal. Za nedôvodné považoval aj tvrdenia matky, že otec sa informovania o maloletom nedožaduje. Skutočnosť, že otec má záujem byť informovaný vyplýva zo samotného jeho návrhu. Dodal, že nebolo možné zohľadniť ani argument matky, že uznesením Okresného súdu Bratislava III sp. zn. 39P/80/2020 a Krajského súdu Bratislava sp. zn. 11CoP/155/2020 bol zamietnutý návrh otca na uloženie informačnej povinnosti matke. V tejto súvislosti odvolací súd uviedol, že rozhodovanie o neodkladnom opatrení vychádza len posúdenia, či sú splnené podmienky pre nariadenie neodkladného opatrenia v zmysle § 324 a nasl. CSP a podkladom pre jeho rozhodnutie sú okolnosti v čase jeho vydania. Napokon odvolací súd vyhodnotil ďalšie námietky účastníkov týkajúce sa realizácie uloženej informačnej povinnosti, nepreskúmateľnosti odôvodnenia za nedôvodné. Dodal, že pre informovanosť otca je potrebné uviesť v oblasti zdravotného stavu preventívne úkony, lekárske prehliadky, návštevy lekárov, medikamenty, v oblasti školy výsledky, záujmy, krúžky, jazykovú prípravu, telesnú prípravu a duchovné zameranie, prípadne problematické správanie, tieto jeho požiadavky sú subsumované pod informovanosť o školských a mimoškolských aktivitách a zdravotnej starostlivosti o maloletého. V prípade plánovaných ciest s maloletým je informovanosť otca zabezpečená výrokom napadnutého rozsudku a jeho zmenou rozsahu výrokom rozsudku odvolacieho súdu v súlade s § 388 CSP. O bežných veciach týkajúcich sa maloletého (strava, spánok, kamaráti, prvé lásky a pod.) má otec možnosť porozprávať sa priamo s maloletým v čase realizácie ich spoločného styku. Otec má tiež ako rodič právo informovať sa o maloletom v školskom zariadení, ktoré navštevuje a u všeobecného lekára, v ktorého zdravotnej starostlivosti je maloletý vedený.

3. Na záver k veci samej poznamenal, že v prípade, ak ktorýkoľvek z rodičov nerešpektuje právoplatné a vykonateľné rozhodnutie súdu, má druhý rodič právo iniciovať konanie o výkon rozhodnutia, v rámci ktorého konania, súd v prípade, ak sa v konaní preukáže dôvodnosť podaného návrhu o výkon rozhodnutia, pristupuje k sankciám v súlade s ustanoveniami § 370 a nasl. CMP upravujúcimi postup v konaní o výkon rozhodnutia, ktorý sa vzťahuje aj na daný výrok napadnutého rozsudku.

3.1. K odvolaniu otca proti výroku o povinnosti zaplatiť trovy štátu, odvolací súd po právnom posúdení v súlade s § 54 a § 58 CMP, § 232 ods. 3 CSP, sa stotožnil s rozhodnutím súdu prvej inštancie. Z obsahu spisu vyplýva, že súd prvej inštancie uznesením č. k. 39P/164/2019-514 zo 4. decembra 2019 nariadil znalecké dokazovanie, v ktorom rozhodnutí uložil obom rodičom povinnosť zložiť preddavok na trovy spojené s vypracovaním znaleckého posudku vo výške 1 000 eur. Danú povinnosť matka splnila a určený preddavok vo výške 1 000 eur zaplatila. Otec preddavok nezložil, pričom ustanovenému znalci L.. W. W., L.. bol vyplatený preddavok na trovy spojené s vypracovaním znaleckého posudku vo výške 2 000 eur, z toho 1 000 eur z preddavku zloženého matkou a 1 000 eur zo štátnych prostriedkov. Súd prvej inštancie uznesením č. k. 39P/164/2021-778 z 25. marca 2021 znalci priznal odmenu a náhradu hotových výdavkov vo výške 1 922,88 eura, znalci uložil povinnosť vrátiť matke preplatok z vyplateného preddavku znalci na znalecké dokazovanie v sume 38,56 eura a povinnosť vrátiť súdu prvej inštancie preplatok z vyplateného preddavku znalci na znalecké dokazovanie v sume 38,56 eur na účet súdu prvej inštancie v stanovenej lehote s právoplatnosťou od 22. júna 2021. Z uvedeného je zrejmé, že štátu vznikli trovy konania spojené s vyplatením sumy 961,44 eur znalci na preddavku, keď otec preddavok nezložil, pričom súd odpočítal rozdiel medzi určenou výškou preplatku vo výške 1 000 eur a vrátenou sumou 38,56 eura. Odvolací súd súhlasil s postupom súdu prvej inštancie o pomernom rozdelení nákladov spojených so znaleckým

dokazovaním, ktoré boli vyplatené zo štátnych finančných prostriedkov a nekrytých preddavkami na trovy znaleckého dokazovania, uhradenými v priebehu konania matkou, keďže v danom prípade sa nejedná o trovy konania, ktoré znáša štát a potreba nariadenia znaleckého dokazovania a jeho doplnenia vyplynula z priebehu konania. Odvolací súd sa stotožnil aj s určením lehôt na zaplatenie náhrady trov konania štátu otcom v súlade s § 232 ods. 3 CSP. Dodal, že predmetom konania vo veci starostlivosti o maloleté dieťa bolo rozhodovanie o závažnom zásahu do práv rodiča ako je zákaz styku, resp. jeho obmedzenie, ktoré rozhodnutie si vyžadovalo nariadenie znaleckého dokazovania. Daným rozhodnutím dochádza k usporiadaniu vzťahov v rodine v záujme maloletého dieťaťa, preto bolo povinnosťou oboch rodičov podieľať sa na týchto výdavkoch vzniknutých v konaní. Z uvedených dôvodov napadnutý výrok ako vecne správny potvrdil v súlade s § 387 ods. 1 a 2 CSP.

3.2. Odvolací súd zrušil výrok o uložení výchovného opatrenia účastníkom a maloletému dieťaťu z dôvodu, že samotná realizácia styku bude prebiehať za asistencie odborného pracovníka určeného zariadenia a je zrejmé, že práve táto odborne zdatná zainteresovaná tretia osoba usmerní priebeh stretnutia tak, aby sa realizoval v prvom rade v záujme dieťaťa a v pokojnej atmosfére. Pokiaľ súd prvej inštancie ex offo uložil výchovné opatrenie obom rodičom a maloletému a pod toto výchovné opatrenie subsumoval aj návrh matky z 26. apríla 2022, z odôvodnenia napadnutého rozsudku nevyplývajú žiadne úvahy, na základe ktorých uložil výchovné opatrenie v znení ako je uvedené vo výroku napadnutého rozsudku. V rozsudku absentuje akékoľvek odôvodnenie vo vzťahu k návrhu matky na uloženie výchovného opatrenia otcovi, resp. z akého dôvodu súd uložil otcovi výchovné opatrenie v inom rozsahu, a ako posúdil návrh matky v tejto časti. Rozsudok súdu prvej inštancie má v tomto napadnutom výroku vady, ktoré bránia jeho preskúmaniu odvolacím súdom, preto v tejto časti napadnutý rozsudok zrušil v súlade s § 381 ods. 1 písm. b) CSP a vec mu v rozsahu zrušenia vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie v súlade s § 391 ods. 1 CSP. Uložil súdu prvej inštancie opätovne posúdiť podmienky pre nariadenie výchovného opatrenia v zmysle § 37 Zákona o rodine.

3.3. Odvolací súd zrušil aj výrok o povinnosti otcovi nepribližovať sa k bydlisku maloletého a k samotnému maloletému na vzdialenosť menšiu ako 300 m s výnimkou priestorov, v ktorých sa bude realizovať asistovaný styk. Z jeho odôvodnenia rozhodnutia nevyplýva, aký hmotnoprávny predpis použil pre rozhodnutie o zákaze priblíženia sa otca k maloletému a k jeho bydlisku, ako aj nevyplýva, ako sa súd prvej inštancie vysporiadal so zisteným skutočného stavu k takto uloženej povinnosti otcovi. Z uvedeného dôvodu zrušil výrok napadnutého rozsudku aj v uvedenom výroku v súlade s § 389 ods. 1 písm. b) a písm. c) CSP a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie v súlade s § 391 ods. 1 CSP. Uložil súdu prvej inštancie opätovne rozhodnúť o návrhu matky na uloženie zákazu otcovi priblížiť sa k maloletému a bytovému domu, v ktorom býva. Ak vznikne potreba doplniť dokazovanie výsluchom účastníkov a zabezpečením dôkazov a písomné vyhotovenia rozhodnutia vyhotoviť v súlade s náležitosťami vyplývajúcimi § 220 CSP a § 191 ods. 1 CSP. Výslovil, že o trovách odvolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie v novom rozhodnutí vo veci samej v súlade s § 396 ods. 3 CSP.

4. Proti uvedenému rozhodnutiu podala dovolanie matka (ďalej len „dovolateľka“), ktorého prípustnosť vyvodzovala z ustanovení § 420 písm. f) CSP a § 421 ods. 1 písm. a) a písm. b) CSP. Namietala potvrdzujúci výrok o zamietnutí návrhu matky na zákaz styku otca s maloletým H., o obmedzení styku otca s maloletým a zmenený výrok týkajúci sa informačnej povinnosti matky. V rámci uplatneného dovolacieho dôvodu v zmysle § 420 písm. f) CSP namietala nedostatočné zistenie skutočného stavu veci, nevykonanie navrhnutých dôkazov, nevysporiadanie sa s podstatnými tvrdeniami k veci samej, ako aj nedostatočné odôvodnenie napadnutého rozhodnutia. Zdôraznila, že konanie bolo začaté v roku 2017, pohovor s maloletým H. bol vykonaný 11. júla 2019, znalecký posudok bol vypracovaný v roku v júni 2020. Súd prvej inštancie vo veci samej rozhodol dňa 3. mája 2022 a odvolací súd dňa 14. februára 2024. V tejto súvislosti sa domnievala sa, že v danom prípade dĺžka konania mohla spôsobiť nesústreďený postup súdu prvej inštancie, ako aj odvolacieho súdu, ktorý viedol k vadám konania, ktoré majú za následok nesprávne rozhodnutie vo veci resp. nesprávny procesný postup, ktorým bolo znemožnené dovolateľke, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Zhrnutím rozsahu vykonaného dokazovania, vrátane záverov vyplývajúcich zo znaleckého posudku vypracovaného znalcom L.. W. W., L.., zo správ CPPPaP z 30. júna 2021 a 6. septembra 2021, lekárskeho správ T.. W. vyplýva, že podozrenie z duševnej poruchy

otca vytvára nebezpečenstvo pre maloletého a je aj dôvodom pre zákaz styku otca s maloletým. Napadnuté rozhodnutie v potvrdzujúcom výroku považovala za rozporné s vykonaným dokazovaním, so skutočným stavom vecí, v rozpore s vyjadreniami všetkých odborníkov, ako aj s právnym posúdením. V kontexte uvedeného zdôraznila, že z ustálenej rozhodovacej praxe vyplýva, že zvrchovaný záujem dieťaťa v okolnostiach konkrétneho prípadu môže prevážiť nad záujmom toho-ktorého rodiča (II. ÚS 662/2014), a preto nie je umožnené rodičovi vynútiť si také opatrenie, ktoré by ohrozovalo zdravie alebo vývoj dieťaťa (napr. rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva, ďalej len „ESLP“ vo veciach Elsholz proti Nemecku, č. 25735/94, Ignaccolo -Zenide proti Rumunsku, č. 31679/96, Nuutinen proti Fínsku, č. 32842/96). Poukazujúc na odôvodnenie napadnutého rozhodnutia, v ktorom odvolací súd hodnotil správanie sa otca ako nekorektné, neštandardné, obťažujúce s konštatovaním, že otec neukončil ním realizované negatívne správanie, ktoré má jasný a zreteľný dopad na maloletého a jeho autentický postoj odmietania styku s otcom, dovolateľka považovala za nesprávny záver odvolacieho súdu, že otec svoje správanie zmenil.

4.1. V súvislosti s uplatneným dovolacím dôvodom v zmysle § 421 CSP namietala nesprávne právne posúdenie zvrchovaného záujmu maloletého dieťaťa. Argumentovala tým, že vada spočíva v tom, že nemožno považovať za situáciu v súlade so záujmami maloletého, pokiaľ otec neupustil a naďalej realizuje správanie, ktoré je kontraproduktívne a stále sťažuje vývoj rodinnej situácie a má negatívny dopad na maloletého a jeho psychické zdravie, ako aj k tomu, aby sa styk otca s maloletým opätovne obnovil. V kontexte uvedeného uviedla, že súdne authority doposiaľ vykladali záujem dieťaťa vždy tak, že má prednosť zvrchovaný záujem dieťaťa, ktorý prevažuje nad záujmom toho-ktorého rodiča a že záujem maloletého, musí byť teda vždy postavený na piedestál, preto nie je umožnené rodičovi vynútiť si také opatrenie, ktoré by ohrozovalo zdravie alebo rozvoj dieťaťa. Vymedzila otázku, či bolo právne správne uprednostniť záujem otca na styku s maloletým, hoci aj v obmedzenom režime pred oprávneným záujmom maloletého na zdravý vývoj, ktorý bol poškodzovaný správaním a konaním otca, ktorý však svoje správanie v požadovanom rozsahu nezmenil. Podľa názoru dovolateľky nie je v záujme maloletého opätovne čakať, či otec sa konečne bude správať tak ako sa vyžaduje, alebo aby otca za prítomnosti maloletého takému správaniu „učili“ pracovníci Úsmev ako dar počas realizovaného asistovaného styku. Maloletý by mal a má absolvovať styk s otcom vrátane asistovaného až vtedy, kedy otec už bude reálne vykazovať korektné správanie a nebude pôsobiť kontraproduktívne a nevykazovať maloletému diskomfort. Napokon dodala, že aj ostatní účastníci konania navrhli zákaz styku otca s maloletým, pričom súd nižšej inštancie nezdôvodnil, prečo neprihliadal ani na ich vyjadrenia a návrhy.

4.2. Vo vzťahu k napadnutému zmenenému výroku týkajúcemu sa uloženej informačnej povinnosti, dovolateľka namietala v rámci uplatneného dovolacieho dôvodu v zmysle § 420 písm. f) CSP nevysporiadanie sa s predloženými listinnými dôkazmi, ktorými preukazovala informovanie otca o maloletom H., o jeho zdravotnom stave, o jeho školských pokrokoch, ako aj mimoškolských aktivitách priebežne raz za mesiac formou sms. Odpoveďou zo strany otca boli nadávky a vyhrážky, ako aj zverejňovanie správ na Facebooku. V tejto súvislosti poznamenala, že odvolací súd uvedené dôkazy ani neuviedol v odôvodnení napadnutého rozhodnutia, preto namietala jeho nedostatočné odôvodnenie. Zároveň dôvodila, že odvolací súd sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe, čím je daný aj dovolací dôvod v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) CSP, lebo nariadenie informačnej povinnosti rozsudkom súdu možno uložiť len za predpokladu, že druhý rodič túto povinnosť dobrovoľne nerešpektuje. Vymedzila otázku, či je potrebné ukladať informačnú povinnosť rezidenčnému rodičovi voči druhému rodičovi, pokiaľ rezidenčný rodič túto povinnosť dobrovoľne plní. Podľa názoru dovolateľky, mal byť návrh otca zamietnutý z dôvodu, že otec reálne informácie nevyžaduje a z jeho strany ide len o prostriedok na šikanovanie preferenčného rodiča. Následne citujúc ustanovenie § 3 Občianskeho zákonníka dôvodila, že odvolací súd mal posúdiť nariadenie informačnej povinnosti zohľadnením okolností týkajúcich sa správania a konania otca, ktorý na informačné správy od matky odpovedal vulgárnymi, zastrašujúcimi alebo výhražnými sms matke, v rozpore s dobrými mravmi voči nej a maloletému dieťaťu. Zdôraznila, že ochrana osobných údajov a osobnosti maloletého je prvoradým záujmom maloletého, ktoré sú zo strany otca neustále porušované. Napokon vytkla odvolaciemu súdu uloženie informačnej povinnosti nad rámec návrhu otca, keď jej uložil informovať otca okrem zdravotného stavu, školskej a mimoškolskej činnosti maloletého, informovať otca aj ohľadne pobytu maloletého mimo miesta jeho bydliska najneskôr 5 dní pred plánovaným pobytom maloletého mimo územia Slovenskej republiky o mieste a čase tohto pobytu. S uvedeným rozsahom uloženej povinnosti nesúhlasila z dôvodu, že otec požaduje nové

informácie ohľadom pobytu mimo bydliska aj na 1 deň a pri zahraničnej ceste udeliť súhlas otca k pobytu maloletého do zahraničia. Nevysporiadanie sa s týmito okolnosťami v odôvodnení považovala za rozporné s § 393 ods. 2 CSP.

4.3. K napadnutému zrušujúcemu výroku ohľadne uloženia výchovného opatrenia a zákaze otca približovať sa k bytovému domu, v ktorom je bydlisko maloletého dieťaťa s výnimkou asistovaného styku namietala porušenie jej procesných práv a tým naplnenie dovolacieho dôvodu v zmysle § 420 písm. f) CSP. Odôvodnenie k tomuto výroku považovala za nelogické, nedostatočné až absolútne nijako nezdôvodnené. Navrhla zrušiť napadnutý rozsudok v rozsahu podaného dovolania a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Prípadne zrušiť aj rozsudok súdu prvej inštancie.

4.4. Podaním z 3. júna 2024 dovolateľka doplnila dovolanie namietaním porušenia povinnosti odvolacieho súdu vysporiadať sa s podstatnými tvrdeniami účastníkov, ktoré si vyžadovali špecifickú odpoveď. Zároveň dodala, že otec ani po rozhodnutí odvolacieho súdu neukončil ním realizované negatívne správanie sa, ktoré má jasný a zreteľný negatívny dopad na maloletého a jeho autentický postoj odmietania styku s otcom a to najmä v podobe silne negatívnych, vulgárnych, zastrahujúcich až výhražných sms správach voči matke a jej rodine, ako aj vo forme verejného zdieľania statusov na sociálnych sieťach rovnakého deštruktívneho, vulgárneho, zastrahujúceho a výhražného obsahu. Uvedené okolnosti sú predmetom ďalšieho trestného konania voči otcovi, začatého na Obvodnom oddelení OR PZ Bratislava Nové Mesto východ, pod č. ČVS: ORP-373/NMV-B3-2024 pre trestné činy nebezpečné prenasledovanie podľa § 360a Trestného zákona, nebezpečné elektronické obťažovanie podľa § 360b Trestného zákona a poškodzovanie cudzích práv podľa § 376 Trestného zákona, ako j preverovanie trestného konania podľa § 208 Trestného zákona týranie blízkej a zverenej osoby na OR PZ Bratislava II pod č. ČVS: ORP-250/1-VYS-B3-2024.

5. Otec vyjadrenie k dovolaniu nepredložil.

6. Kolízny opatrovník rozhodnutie vo veci ponechal na úvahu súdu. Okresná prokuratúra Bratislava III vyjadrenie k dovolaniu matky nepredložila.

7. Podľa § 2 ods. 1 CMP na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

8. Konanie vo veci starostlivosti súdu o maloletých je od 1. júla 2016 upravené v § 111 až § 153 CMP. Keďže ustanovenia § 76 a § 77 CMP obsahujúce niektoré ustanovenia o dovolaní „neustanovujú inak“, posudzovanie prípustnosti dovolania vo veciach starostlivosti súdu o maloletých, je potrebné posudzovať podľa ustanovení CSP.

9. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „dovolací súd“) príslušný na rozhodnutie o dovolaní (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v neprospech ktorej bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) po preskúmaní, či dovolanie obsahuje zákonom predpísané náležitosti (§ 428 CSP) a či sú splnené podmienky podľa § 429 CSP, v rámci dovolacieho prieskumu dospel k záveru, že dovolanie sčasti je nielen prípustné, ale aj dôvodné.

10. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

11. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné sú vymenované v § 420 a § 421 CSP. Z citovaného ustanovenia *expressis verbis* vyplýva, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, tak takéto rozhodnutie nemožno úspešne napadnúť dovolaním.

12. Podľa § 420 CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom

znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

13. Podľa § 431 CSP dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.

14. Podľa § 440 CSP dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný.

15. Hlavnými znakmi charakterizujúcimi procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP sú zásah súdu do práva strany sporu a nesprávny procesný postup súdu reprezentujúci takýto zásah znemožňujúci procesnej strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podstata práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky a ich spravodlivé rozhodnutie (I. ÚS 26/94).

16. Ustanovenie § 420 písm. f) CSP zakladá prípustnosť a zároveň dôvodnosť dovolania v tých prípadoch, v ktorých miera porušenia procesných práv strany nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. V zmysle uvedeného ustanovenia treba za nesprávny procesný postup považovať postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnoprávnemu rámcu, a tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

17. Pod porušením práva na spravodlivý proces (vo všeobecnosti) treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa účastníkom konania znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré im právna úprava priznáva za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov v tom - ktorom konkrétnom konaní, pričom miera tohto porušenia znamená porušenie práva na spravodlivý proces; jeho súčasťou je aj náležité odôvodnenie rozhodnutia (II. ÚS 559/2018, III. ÚS 47/2019).

18. V rámci uplatneného dovolacieho dôvodu v zmysle § 420 písm. f) CSP dovolateľka namietala nedostatočné odôvodnenie napadnutého rozhodnutia, nevykonanie navrhnutých dôkazov, nevysporiadanie sa s uplatnenými podstatnými tvrdeniami, ako aj rozhodnutie nad rámec uplatneného návrhu otca na uloženie informačnej povinnosti matke.

19. Z okolností preskúmvanej veci vyplýva, že matka sa v priebehu konania domáhala uloženia zákazu otcovi stretávať sa s maloletým Arthurom z dôvodu vážne narušených vzťahov medzi rodičmi, ako aj vyhroteného konfliktu medzi nimi, ku ktorému dochádzalo v súvislosti s realizáciou úpravy styku otca s maloletým Arthurom na základe rozsudku Okresného súdu Bratislava II č. k. 51P/271/2015-66 z 1. októbra 2015 s právoplatnosťou od 22. októbra 2015 a uznesenia Okresného súdu Bratislava II č. k. 39P/164/2017-21 z 19. júla 2017 o nariadení neodkladného opatrenia do právoplatného skončenia konania vo veci samej len vo vzťahu k odovzdávaniu a preberaniu maloletého na styk otcom matkou alebo ňou splnomocnenou osobou, s právoplatnosťou od 18. augusta 2017. I napriek tejto úprave k náprave nedošlo, styk otca s maloletým sa nerealizuje od 27. augusta 2018. Maloletý H. od 4. októbra 2018 navštevuje T.. H. W., detskú psychiatričku. Bola mu diagnostikovaná úzkosť z odlúčenia v detskom veku, reakcia na stres a adaptačné poruchy, bola mu nastavená medikamentózna liečba. T.. H.

W. neodporúčala po eskalovaní správania otca nútený kontakt maloletého s otcom. Žiadala zohľadniť zdravotný stav maloletého pri vyučovacom procese, umožniť mu domáce vyučovanie a vykonať opatrenia súdu, ktorými by sa zabránilo prenasledovaniu a psychickému tlaku zo strany otca, ktorý v maloletom vyvoláva neurotické prejavy. Maloletý H. pod vplyvom incidentov vznikajúcich medzi rodičmi a jemu blízkymi osobami, postupne odmietal stretávať sa s otcom a neskôr sa s ním nechcel stretávať vôbec. Z pohovoru vykonaného s maloletým Arthurom dňa 11. júla 2019 vyplýva, že maloletý sa nechce s otcom, ktorého volá G. stretávať z dôvodu, že naňho kričí, hovorí mu klamstvá a nechce to ani skúsiť. Nechce ísť ani na zmrzlinu, ani k jeho starým rodičom a ani na výlet. Nechce s ním ani telefonovať a ani to vyskúšať. Zo znaleckého posudku č. 7/2020 vypracovaného T.. W. W., L.. vyplýva, že maloletý má k otcovi negatívny vzťah sýtený až panickým strachom. Považuje ho za hlavný zdroj konfliktných vzťahov a nepriateľstva. Prežíva voči nemu záporné emócie ako hnev, strach, odpor. V čase vyšetrenia u znalca mal maloletý 5 rokov a 9 mesiacov, kedy deti v tomto veku sú spoločenské a priateľské. Maloletý v tomto čase už rok vysielal signál, že stretnutia s otcom sú mu nepríjemné. Frustráciu, ktorú prežíva, sa prenáša do jeho vnútorného sveta, nedokáže to zvládnuť a je v starostlivosti psychiatra. Citový vzťah k matke a k jej manželovi je veľmi dobrý. Voči biologickému otcovi má maloletý výhrady a nechce s ním tráviť súdom stanovené vychádzky. Otec je extrovertne ladený s výraznými impulzívnymi rysmi, podozrievavý a verbálne agresívny. Za agresivitou skrýva vnútornú neistotu. Zo správy CPPPaP, Vajnorská 98/D, Bratislava z 30. júna 2021 vyplýva, že po nariadení výchovného opatrenia realizovali od mája 2021 spolu 13 stretnutí s členmi rodiny maloletého a niekoľko mailových konzultácií. Na oboch stranách rodín bola prítomná vysoká miera stresu a nespokojnosti, sprevádzaná pocitmi hnevu, strachu, bolesti, smútku a frustrácie, či potreba bezpečia a istoty. Na pravidelných individuálnych stretnutiach maloletý absolvoval terapiou hrou, ktorou získal sebaistotu, podporu v komunikácii, sebaujadrení, dôveru v svet, istoty a bezpečia. Zo záveru správy vyplýva, že situácia v rodine si vyžaduje okamžité zastavenie eskalácie cez komunikáciu medzi rodinami, verejné videá, statusy, osobné kontakty a stretnutia, ubližovaním na zdraví a majetku. Maloletý potrebuje istotu, že je v bezpečí a že sa dospelí dokážu aspoň najnutnejšie dohodnúť, aby on nemusel prežívať pocity viny a strachu za zlé vzťahy. Pri kontakte s maloletým, ale aj interakcii rodín je potrebné maximálne sa vyhnúť sa akýmkoľvek útokom. Naopak vyjadrením základného rešpektu druhého rodiča sa buduje rešpekt a úcta aj k nemu samému a k obojmu rodičom. Centrum nepovažovalo za rozumné realizovať asistovaný kontakt s dieťaťom, ktorý by mal byť krokom po tom, čo sa podarí zastaviť útoky a nátlaky a úspešne zrealizovať navrhované stretnutie dospelých. Z ďalšej správy CPPPaP zo 6. septembra 2021 vyplýva, že po lete sa situácia opäť vygradovala do takeého stavu, ktorý centrum považuje za ohrozujúci. S poukazom na časť mailovej komunikácie povereného zamestnanca pána W. s otcom, ktorý ho korektným spôsobom upozornil na nevhodnosť formulácii, centrum vyslovilo obrovskú obavu o psychické zdravie maloletého. Podľa názoru centra, situácia si vyžaduje odborné intervencie na úrovni otca, ktoré súvisia s rolou otca, práca s emóciami, komunikačné zručnosti, intervencie zrealizované pre dospelých a odborné intervencie na úrovni dieťaťa, ktoré dokáže centrum maloletému ponúknuť a zrealizovať. V závere centrum uviedlo, že situácia si vyžaduje individuálne riešenia a až následne možno uvažovať o možnostiach, či a ako zlepšovať vzájomnú komunikáciu medzi rodinami, preto ukončilo svoju činnosť podľa rozhodnutia súdu. Trestným rozkazom Okresného súdu Bratislava III č. k. 3T/151/2017-273 z 27. novembra 2019, bol otec uznaný za vinného pre trestný čin nebezpečného prenasledovania podľa § 360 a od. 1 písm. a), písm. c), ods. 2 písm. a) Trestného zákona; s uložením trestu odňatia slobody v trvaní 8 mesiacov s podmieneným odkladom výkonu trestu na skúšobnú dobu v trvaní 24 mesiacov spolu s primeraným opatrením spočívajúcim v zákaze priblíženia sa k matke na vzdialenosť menšiu ako 5 m a nezdržiavať sa v blízkosti jej obydľia s výnimkou súdom povoleného styku s maloletým. Voči otcovi prebieha ďalšie trestné konanie uznesením OO PZ Bratislava Nové Mesto - východ pod ČVS: ORP-311/NMV-B3-2021 z 15. októbra 2021 o vznesení obvinenia pre prečin nebezpečného prenasledovania matky a jej manžela za skutok od roku 2015 doposiaľ.

20. Posúdením uvedených skutkových okolností danej veci v podstatnom rozsahu, ich vyhodnotením odvolacím súdom, vrátane jeho povinnosti vysporiadať s uplatnenými podstatnými námietkami matkou uvedenými v odvolaní v zmysle § 387 ods. 3 CSP, dovolací súd dospel k záveru, že dovolateľka dôvodne namieta porušenie uvedenej povinnosti odvolacieho súdu, ktorej porušenie v kontexte s namietaným nedostatočným odôvodnením, vysporiadaním sa s uplatnenými námietkami predstavuje

porušenie jej procesných práv v takej miere, že možno konštatovať porušenie jej práva na spravodlivý proces. V zmysle § 387 ods. 3 CSP za podstatný je potrebné považovať taký argument, ktorý je relevantný, teda má vecnú súvislosť s prejednávanou vecou a zároveň je takej povahy, že v prípade jeho preukázania (samostatne alebo v spojitosti s ostatnými okolnosťami) môže priniesť rozhodnutie priaznivejšie pre odvolateľa (Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. (Komentár. Praha: C. H. Beck, 2016, 1296 s.).

21. Za podstatné a relevantné uplatnené argumenty dovolateľkou v konaní, považuje dovolací súd tvrdenia týkajúce náležitého (ne)posúdenia najlepšieho záujmu maloletého dieťaťa, ktorého sa konanie týka v kontexte posúdenia zachovania práva rodiča na styk s maloletým. I napriek preukázaným a nesporným skutkovým okolnostiam, ktoré vyplynuli z rozsahu vykonaného dokazovania, vrátane znaleckého dokazovania, z vykonaného pohovoru s maloletým vo veku jeho 5 rokov (júl 2019), z lekárskeho správy MUDr. Kováčovej, detskej psychiatričky, ktorú maloletý navštevuje, či správ o výsledku a priebehu realizovaného nariadeného výchovného opatrenia súdom z CPPPaP, Vajnorská 98/D, Bratislava, ako aj z predložených listinných dôkazov o spôsobe a forme komunikácie otca na správy od matky o malom dieťati, dovolací súd s akcentom na zachovanie práva rodiča na styk s dieťaťom, ako aj na zachovanie práva dieťaťa na kontakt a vytváranie vzájomných citových väzieb, rozhodol o obmedzení styku otca s dieťaťom formou asistovaného styku a návrh matky na zákaz styku zamietol. Hodnotenie záverov jednotlivých dôkazov, najmä odborníkov z CPPPaP, znalca z odboru psychológie, psychiatrie vo vzťahu k hodnoteniu správaniu sa otca, uvedené v bode 28 odôvodnenia napadnutého rozhodnutia nemožno považovať za dostatočné, presvedčivé a najmä spĺňajúce náležitosti riadneho odôvodnenia vyplývajúce z § 393 ods. 2 v spojení s § 387 ods. 3 CSP, lebo nezodpovedá základnej (formálnej) štruktúre odôvodnenia rozhodnutia. Súslednosti jednotlivých častí odôvodnenia a ich obsahové (materiálne) náplne nezakladajú súhrnne ich zrozumiteľnosť aj všeobecnú interpretačnú presvedčivosť.

22. EŠLP stabilne judikuje, že súdne rozhodnutia musia v dostatočnej miere uvádzať dôvody, zároveň však nevyžaduje, aby na každý argument strany bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia, ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija proti Španielsku z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - A, s. 12, § 29, Hiro Balani proti Španielsku z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - B, Georgiadis proti Grécku z 29. mája 1997, Higgins proti Francúzsku z 19. februára 1998). Z práva na spravodlivú súdnu ochranu vyplýva aj povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi na vykonanie dôkazov strán s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (Kraska proti Španielsku z 29. apríla 1993, II. ÚS 410/06, I. ÚS 736/2016).

23. Z doposiaľ vykonaného dokazovania a zisteného skutočného stavu veci, ktorým je dovolací súd viazaný v súlade s § 442 CSP nevyplyva, že by k zmene vyhrotenej situácie medzi rodičmi, najmä k zmene k správaniu a konaniu otca došlo. Závery odvolacieho súdu týkajúce hodnotenia jeho správania ako nevhodné, neprimerané, neštandardné či obťažujúce, nemožno považovať vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa za dostatočné, pokiaľ nezodpovedajú zistenému skutočnému stavu, nezohľadňujú výsledky vykonaného dokazovania, stanovisko kolízneho opatrovníka, či Okresnej prokuratúry Bratislava III, ale najmä najlepší záujem maloletého dieťaťa (čl. 5 Základných zásad Zákona o rodine). I napriek uvedenej viazanosti zisteným skutočným stavom súdom nižšej inštancie, dovolací súd v rámci dovolacieho prieskumu má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.) a či konajúcimi súdmi prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04), čím by mohlo dôjsť k vade zmatečnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP.

24. Z nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) sp. zn. II. ÚS 101/2022 z 10. mája 2022 vyplýva, že „objektívne explicitne ustanoveným zákonným kritériom na rozhodnutie vo veciach úpravy rodičovských práv k maloletým je „najlepší záujem maloletého dieťaťa“, ktorý musí všeobecný súd vyhodnocovať a zdôvodniť nielen mechanicky a formálne, ale adresne s prihliadnutím na okolnosti posudzovanej veci. Ak uvedené odôvodnenie absentuje, dochádza k porušeniu základného

práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivý proces“.

25. Z nálezu ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 378/2019 z 2. apríla 2020 vyplýva, že „pokiaľ teda ide o záujem maloletého dieťaťa, súd musí tento vyhodnocovať a zdôvodniť nielen mechanicky a formálne, ale s ohľadom na in concreto okolnosti spočívajúce v danosti prípadne v absencii nielen „technických“ podmienok na výchovu, starostlivosť a všestranný vývoj maloletého (bytové predpoklady, dochádzka do školy alebo na voľnočasové aktivity, lekárska starostlivosť a pod.), ale aj vzhľadom na emocionálne (či už pozitívne alebo negatívne) väzby maloletého ku každému z rodičov, tobôž, ak o kvalite týchto väzieb vypovedá nestranné znalecké posúdenie“.

26. K namietanému hodnoteniu dôkazov odvolacím súdom dovolací súd uvádza, že uplatnenú námietku dovolateľky s nevyhodnotením všetkým dôkazov považoval za dôvodnú. Zásada voľného hodnotenia dôkazov vyplývajúca z čl. 15 Základných princípov CSP v spojení s § 191 CSP, vyplýva z ústavného princípu nezávislosti súdov (čl. 46 ústavy) a znamená, že záver, ktorý sudca urobí o vykonaných dôkazoch z hľadiska ich pravdivosti a dôležitosti pre rozhodnutie, je vecou jeho vnútorného presvedčenia a jeho logického myšlienkového postupu. Hodnotenie dôkazov úvahou súdu však neznamená ľubovôľu, lebo hodnotiacia úvaha musí vždy zodpovedať zásadám formálnej logiky, musí vychádzať zo zisteného skutkového stavu veci a vykazovať funkčnú a teleologickú zhodu s priebehom konania. Výsledky hodnotenia dôkazov sú súčasťou odôvodnenia rozhodnutia, v ktorom súd stručne, jasne a výstižne vysvetľuje, ktoré skutočnosti považoval za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a pod. Hodnotiacia úvaha súdov v danom prípade nezodpovedá zásadám formálnej logiky, vychádza síce zo zisteného skutočného stavu veci, avšak s prihliadnutím na odstup času od ich vykonania napr. pohovoru s maloletým dieťaťom, či zhoršenia konfliktu medzi rodičmi s prihliadnutím aj vedené trestné konania voči otcovi v súvislosti so skutkami týkajúcimi prenasledovania matky a maloletého, v danom prípade nezohľadňuje reálne existujúci stav, čo je v rozpore s vyšetrovacím princípom vyplývajúcim z čl. 1. 6 Základných princípov CSP. Pri hodnotení dôkazov nie je prípustný eklektický a neopodstatnený výber dôkazov smerujúci k jednostranným záverom. Zásada voľného hodnotenia dôkazov je totiž limitovaná požiadavkou nadväznosti medzi skutkovými zisteniami súdu získanými v procese dokazovania, úvahami súdu v procese hodnotenia dôkazov a jeho právnymi závermi (I. ÚS 114/2008).

27. Nadväzujúc na uvedené dovolací súd preto považoval za dôvodné aj namietanie vyhodnotenie predložených textových správ, ktorými matka informovala otca o maloleťom, vrátane jeho reakcie na zvolenú komunikáciu matkou, s ktorou sa odvolací súd nevysporiadal, i napriek tomu, že ich obsah zo strany otca presahuje rámec slušnosti, vhodnosti a primeranosti. Namietaný stanovený rozsah informačnej povinnosti matkou však nepovažoval za opodstatnený. Z obsahu spisu je nesporné, že odvolací súd rozhodol na základe návrhu otca, ktorý sa uloženia informačnej povinnosti matke domáhal (v spise na č. l. 127 až 158). Uvedenie rozsahu uloženej informačnej povinnosti matke aj o informovanie o školskej a mimoškolskej činnosti maloletého, o frekvencii a určení formy informovania nepredstavuje rozhodnutie nad rámec návrhu na začatie konania v konaní, ktoré možno začať i bez návrhu.

28. Vychádzajúc z uvedeného dovolací súd teda konštatuje, že konanie je zaťažené vadou zmätočnosti, v dôsledku ktorej došlo k porušeniu procesných práv dovolateľky v takej intenzite, že došlo k porušeniu jej práva na spravodlivý proces zaručeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a tým aj k naplneniu dovolacieho dôvodu v zmysle § 420 písm. f) CSP.

29. Vzhľadom na uvedené dôvody dovolací súd zrušil napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu v potvrdzujúcom a v zmenenom výroku v rozsahu uvedenom vo výroku tohto uznesenia v súlade s § 449 ods. 1 CSP a vec v rozsahu zrušenia vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie v súlade s § 450 CSP. Z uvedeného dôvodu následne dovolací súd vecne neposudzoval uplatnený dovolací dôvod v zmysle § 421 ods. 1 CSP.

30. Dovolanie proti výroku o zrušení a vrátení veci súdu prvej inštancie (výrok III. napadnutého rozhodnutia) dovolací súd odmietol z dôvodu, že smeruje proti rozhodnutiu proti ktorému nie je

dovolanie prípustné v zmysle § 447 písm. c) CSP.

31. Dovolanie proti uzneseniu, ktorým odvolací súd zrušil rozhodnutie súdu prvej inštancie a vec mu vrátil na ďalšie konanie, nesmeruje proti rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, ani rozhodnutiu, ktorým sa konanie končí, proti ktorým je dovolanie prípustné v zmysle ustanovenia § 420 Civilného sporového poriadku (R 19/2017).

32. Ak táto podmienka nie je splnená, dovolací súd už neposudzuje prípustnosť dovolania z hľadiska existencie namietanej vady zmätočnosti a je irelevantné, či k namietanej procesnej vade došlo alebo nedošlo.

33. V ďalšom konaní bude úlohou odvolacieho súdu opätovne prejednať a rozhodnúť o podanom odvolaní matky. Vzhľadom na odstup času a rozhodné skutkové okolnosti nevyhnuté pre rozhodnutie vo veci samej, dovolací súd s poukazom na čl. 6 a čl. 5 Základných princípov CMP odporúča doplniť dokazovanie vykonaním pohovoru s maloletým H., vyžiadaním si správy o jeho aktuálnom zdravotnom stave od T. H. W. pre účely zistenia skutočného stavu veci a najmä zabezpečenia spravodlivej rovnováhy medzi záujmom maloletého dieťaťa a jeho rodičmi. Pri rozhodovaní je potrebné zohľadniť do úvahy prichádzajúce špecifiká danej veci a z týchto skutočností vyabstrahovať, čo je v najlepšom záujme maloletého dieťaťa (rozsudok ESLP vo veci Olsson proti Švédsku, č. 10465/83; II. ÚS 662/2014). Vysloveným právnym názorom vyplývajúcim z tohto uznesenia je odvolací súd viazaný v súlade s § 455 CSP.

34. O trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania rozhodne odvolací súd v novom rozhodnutí vo veci samej (§ 453 ods. 1 a 3 CSP).

35. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom 3:0.

**Poučenie:**

